

**DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI DE PARTICIPACIÓ
CIUTADANA DE LA COMUNITAT VALENCIANA**

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/1993, de 7 de juliol, i amb la tramitació prèvia corresponent, el Ple del Comité, en la sessió ordinària realitzada el dia 17 de gener del 2008, emet el dictamen següent.

I.- ANTECEDENTS

El dia 28 de desembre de 2007 va tindre entrada en la seu del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana, escrit del conseller d'Immigració i Ciutadania, pel qual se sol·licitava l'emissió, amb caràcter d'urgència, del dictamen preceptiu corresponent a l'**Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana**, segons el que disposa l'article 3 de la Llei 1/1993, de 7 de juliol, de creació del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

A més del text de l'avantprojecte de llei, també es va enviar a este organisme, l'informe justificatiu de la necessitat i l'oportunitat de la llei i la memòria econòmica sobre l'estimació del cost previst amb motiu de l'aprovació de la llei.

De manera immediata, es va convocar la Comissió de Polítiques de Protecció Social, a la qual se li va traslladar l'avantprojecte de llei esmentat, a fi d'elaborar el projecte de Dictamen, segons disposa l'article 38 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV.

El dia 11 de gener de 2008, a València, es va reunir en sessió de treball la Comissió de Polítiques de Protecció Social, per a elaborar el projecte de dictamen a l'Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana. A esta reunió va assistir el Sr. Josep M^a. Felip i Sarda, director general d'Immigració i Ciutadania, que va explicar el contingut de l'avantprojecte esmentat als membres de la Comissió i va respondre a les qüestions que li van ser plantejades. Novament, el dia 15 de gener de 2008, es va reunir també a València la Comissió esmentada, i formula la proposta de Dictamen que elevada al Ple del dia 17 de gener de 2008 va ser aprovada per unanimitat, d'acord amb el que preceptua l'article 14.5 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV.

II.- CONTINGUT

L'avantprojecte de llei que es dictamina consta de: exposició de motius amb 25 articles estructurats en tres títols amb els seus capítols corresponents, tres disposicions addicionals, dues disposicions transitòries, disposició derogatòria única i dues disposicions finals.

En l'**exposició de Motius**, es reconeix que la participació ciutadana és un dels pilars bàsics sobre els quals es basa la democràcia avançada, tal com recullen tant la Constitució Espanyola com l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana o la Declaració Universal de Drets Humans i el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics. Així, a fi a la justificació d'este text, es reafirma el compromís de la Generalitat Valenciana a facilitar a la ciutadania l'exercici del seu dret a participar, comprovar el grau d'acceptació i aplicació de les seues polítiques, la transparència de la seua gestió i propiciar la relació de la ciutadania entre si.

A més, la Generalitat, en plantejar esta llei, considera necessari crear espais públics que donen cabuda a la participació de la ciutadania de forma activa i eficaç, així com establir mesures que incidisquen en l'elaboració i avaluació de les polítiques públiques i crear vies que fomenten una cultura participativa.

El **títol I. Disposicions generals** (articles 1 a 4) conté l'objecte de la llei, la seua finalitat, l'àmbit d'aplicació i les definicions contingudes en ella, com els conceptes de participació ciutadana, ciutadania, entitats ciutadanes i instruments de participació ciutadana.

El **títol II. De la participació ciutadana** (articles 5 a 20), amb tres capítols, el primer (articles 5 a 13) titulat "Drets per a la participació ciutadana" regula el dret a la informació per a la participació de la ciutadania sobre l'activitat de l'Administració Pública Valenciana i els ajuda a formar-se una opinió. S'hi recull l'Estatut de les ciutadanes i dels ciutadans des del punt de vista de la participació ciutadana i es preveu l'ús de la tecnologia per a ampliar les vies de relació entre si, en el marc de la societat de la informació i del coneixement. El segon (articles 14 i 15), titulat "Entitats ciutadanes" delimita el règim jurídic i els drets de les entitats ciutadanes. I el tercer (articles 16 a 20), davall l'epígraf "Dels instruments de participació ciutadana" recull per a la definició de polítiques públiques els fòrums de consulta, els panells ciutadans i els jurats ciutadans. En el funcionament d'estes vies de participació es preveu la garantia de l'ús normal i oficial de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, la potenciació de la consciència de pertinença a la Unió Europea i la plena equiparació entre dones i homes. A més, s'hi recull que la posada en pràctica d'eixos mecanismes de participació garantisca condicions d'inclusió social i plena ciutadania afavorint la participació de les persones amb discapacitat, de les persones majors, dels joves i dels estrangers.

Finalment, en el **títol III. Mesures de foment de la participació ciutadana** (articles 21 a 25), es destaquen les fórmules de suport mutu entre entitats ciutadanes que faciliten l'intercanvi de dades, els servicis de suport i assessorament i altres activitats que servisquen perquè l'actuació de les entitats ciutadanes siga efectiva. Cal assenyalar,

a més, el foment de la formació per a la participació ciutadana dins de les administracions públiques.

La **disposició addicional primera** disposa que la present llei es dicta, en exercici de la competència exclusiva que l'article 49 de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana atribueix a la Generalitat, per a l'organització de les seues institucions d'autogovern.

En la **disposició addicional segona** s'establix que la posada en pràctica dels instruments de participació ciutadana previstos en la present llei estarà guiada pels principis de coordinació i col·laboració amb la institució del Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana.

La **disposició addicional tercera** recull que amb la finalitat de fer efectius els drets reconeguts en esta llei, es garantirà l'accessibilitat de tota persona, independentment de les seues limitacions físiques, sensorials o orgàniques. Amb este fi i entre altres mesures es promourà per a aquelles persones que ho necessiten l'accés al servei d'interpret de llengua de signes o, si és el cas, de traducció al sistema Braille.

En la **disposició transitòria primera**, es diu que el dret a rebre informació individualitzada de les matèries en què la ciutadania i les entitats ciutadanes hagen manifestat el seu interès a participar, reconegut en l'article 7 de la present llei, es farà efectiu a partir de la posada en funcionament del Registre habilitat a este efecte.

En la **disposició transitòria segona**, s'apunta que el tràmit d'informació ciutadana, relatiu a les iniciatives legislatives impulsades per la Generalitat, reconegut en l'article 12 de la present llei, no s'aplicarà als projectes i iniciatives legislatives que s'hagen presentat al Consell per a la seua aprovació en el moment de l'entrada en vigor de la present llei.

Així mateix, la **disposició derogatòria única** indica que queden derogades les disposicions legals o reglamentàries que contradiguen o s'oposen a esta llei.

La **disposició final primera** autoritza el Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desplegament i aplicació de la present llei.

Finalment, la **disposició final segona** fixa l'entrada en vigor de la llei, el dia de la publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana (DOCV).

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

El Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana entén que este avantprojecte de llei regula la participació dels ciutadans i les ciutadanes i les entitats ciutadanes en la vida política, econòmica, cultural i social de la nostra Comunitat i no la participació institucional dels agents econòmics i socials que ja està regulada en altres textos normatius, com la Llei Orgànica 11/1985, de Llibertat Sindical, en els articles 6.2 i 7.1, quant a la consideració d'organitzacions sindicals més representatives i la seua participació en fòrums institucionals i la Llei 8/1980, de 10 de març, de l'Estatut dels

Treballadors, en la redacció que en fa la Llei 32/1984, de 2 d'agost, que en la disposició addicional sisena definix la representació de les organitzacions empresarials en els mateixos fòrums.

El CES-CV considera que per a garantir la participació de la societat prevista en l'article 9.4 de la Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, de Reforma de la Llei Orgànica 5/1982, d'1 de juliol, d'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana, hauria de desaparèixer el terme concertació social de la pàgina 3 de l'exposició motius i l'expressió agents socials de la pàgina 2 de l'exposició de motius i de l'article 1 de la llei.

Com ja ha dictaminat el Comitè en avantprojectes anteriors, el CES-CV considera que el text normatiu hauria d'ajustar la seua redacció lingüística des de la perspectiva de gènere.

Atesa la importància que té el Registre d'Entitats Ciutadanes per a la correcta aplicació d'esta llei, el Comitè creu convenient que el text normatiu dedique un apartat a este registre, on s'incloga la seua creació, les seues funcions i la resta d'aspectes que l'afecten.

El CES-CV entén que totes aquelles referències a la representació d'homes i dones en els distints instruments de participació ciutadana que recull el capítol III del títol II, s'haurien d'ajustar al que estableix la Llei Orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes.

El Comitè ha observat que l'audiència ciutadana, com a instrument de participació, no es menciona en l'exposició de motius. D'acord amb els articles 16 i 17 de la Llei, el CES-CV proposa la seua inclusió, junt amb els fòrums, panells i jurats, en el paràgraf quart de la pàgina 4 de l'exposició de motius.

Quant al capítol III, del títol II, el CES-CV considera més adequat emprar el terme "eficiència en el funcionament", en compte de productivitat, en referència a l'avaluació dels resultats dels diferents instruments de participació ciutadana.

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 1. Objecte de la llei

Com ja ha quedat recollit en les observacions de caràcter general, el CES-CV, considera que s'hauria d'eliminar la referència als agents socials, per no ser l'objecte de la present llei la regulació de la participació institucional.

Article 5 Informació per a la participació ciutadana

El punt 3 d'este article hauria de referir-se també als mitjans d'informació per a la participació ciutadana que es recullen en la llei i no sols a aquells mitjans d'informació general que s'hauran d'establir en el posterior desplegament reglamentari.

Article 7. Informació individualitzada

En el paràgraf tercer del punt 1, el Comité considera més apropiat substituir el terme “seleccionar” pel de “conéixer i tindre en compte” per a evitar una actuació discriminatòria de l'administració.

Article 14. Règim jurídic

Per a evitar confusió entre el Registre d'Entitats ciutadanes que crea la Llei i la resta de Registres ja existents com el de fundacions i associacions, el CES-CV proposa eliminar l'apartat d) del punt 1 d'este article i incloure dins de l'apartat a) la necessitat d'estar inscrits en qualsevol dels registres corresponents.

Article 16. Instruments de participació ciutadana

A fi d'aclarir el contingut del punt 2 d'este article, el Comité estima que hauria de substituir-se la referència a “les organitzacions institucionals existents” per “les vies ja existents”, quedant l'article redactat amb de la manera següent:

“2. Així mateix, les accions de participació ciutadana podran dur-se a terme a través de les vies ja existents, d'acord amb la seua normativa específica.”

Article 17. Audiència ciutadana

El CES-CV, en relació amb el que s'ha formulat en les observacions de caràcter general, entén que l'audiència ciutadana és en si mateixa un instrument de participació, per la qual cosa en el punt 1 d'este article, s'hauria d'eliminar la frase “a través dels mitjans de participació que es recullen en este capítol o qualssevol altres de naturalesa anàloga”.

Article 18. Fòrums de consulta

El CES-CV, en coherència amb el que s'ha expressat en les Observacions de caràcter general, considera més adequat emprar el terme “eficiència en el funcionament”, en compte de productivitat, en referència a l'avaluació dels resultats dels diferents instruments de participació ciutadana.

El Comité proposa en el punt 1, la substitució del terme “s'estime” per “es regule”, en referir-se al desplegament reglamentari, que regularà l'elecció dels membres dels fòrums de consulta.

Article 19. Panells ciutadans i Article 20. Jurats ciutadans

El CES-CV, en coherència amb el que s'ha expressat en les observacions de caràcter general, considera més adequat emprar el terme “eficiència en el funcionament”, en compte de productivitat, en referència a l'avaluació dels resultats dels diferents instruments de participació ciutadana.

El Comitè considera que la redacció actual relativa a l'elecció dels ciutadans i les ciutadanes i les entitats ciutadanes, que formaran part dels fòrums de consulta i dels jurats ciutadans pot donar lloc a confusió, i que s'ha d'especificar que l'elecció democràtica s'efectue pels mateixos ciutadans i ciutadanes i les entitats ciutadanes, segons pertoque, tenint sempre en compte el contingut dels objectius de la consulta.

Article 21. Subvencions i ajudes públiques

En el punt 1, el CES-CV proposa eliminar la referència “d'acord amb les disponibilitats pressupostàries”.

En el punt 2, el Comitè considera més encertat utilitzar l'expressió “benefici social” per “productivitat”.

Article 22. Programes de formació per a la participació ciutadana

En el punt 2, amb l'objecte de millorar el text, el CES-CV proposa eliminar l'expressió “citats en el primer apartat d'este article”.

Disposició Addicional Tercera. Mesures específiques de suport a les persones amb discapacitat.

El Comitè entén que hauria de completar-se la redacció d'esta disposició al final amb el tenor següent: “o qualsevol altre que garantisca l'efectivitat dels seus drets”.

Disposició transitòria primera. Dret a rebre informació individualitzada

El Comitè creu convenient establir un termini breu per a la posada en funcionament del Registre d'Entitats Ciutadanes.

Així mateix, el CES-CV proposa la inclusió d'una nova disposició transitòria, que seria la tercera, que continga l'especificació del desplegament reglamentari en un termini màxim de sis mesos, ja que així es podrà permetre un adequat compliment del contingut de la llei.

V.- CONCLUSIONS

El CES-CV considera positiva i oportuna la tramitació d'este Avantprojecte de Llei de Participació Ciutadana de la Comunitat Valenciana, i espera que amb les

observacions que este òrgan consultiu ha efectuat, i les millores que en el posterior tràmit parlamentari s'hi realitzen, puga complir als objectius previstos.

Vist i plau.
El president
Rafael Cerdá Ferrer

La secretària general
Mª José Adalid Hinarejos